

5. Projecte lingüístic de centre

A partir de la realitat sociolingüística de l'entorn i d'acord amb el règim lingüístic del sistema educatiu establert per les lleis, en els termes que estableix el títol II de la Llei 12/2009 i l'article 5.1.e del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, el Projecte Lingüístic dóna criteri amb relació al tractament i l'ús de les llengües en el centre i recull els aspectes sobre la utilització normal del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge, així com la continuïtat i la coherència educatives, pel que fa als usos lingüístics, en els serveis escolars i activitats organitzades per l'Associació de Pares i Mares d'alumnes. També concreta l'aprenentatge de les llengües oficials i de les llengües estrangeres. Així mateix, determina quina llengua estrangera s'imparteix com a primera i quina o quines com a segones. Vetlla també per l'èxit de la integració escolar de tots alumnes compensant les possibles desigualtats d'origen social a l'interior del sistema educatiu conformant una ciutadania catalana identificada amb una cultura comuna, en la qual la llengua catalana esdevingui un factor bàsic d'integració social.

Així, la Llei d'educació desenvolupa també el règim lingüístic derivat de l'Estatut, que en l'article 143.1 estableix que correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de llengua pròpia; per tant, pot determinar el règim lingüístic del sistema educatiu amb la finalitat de garantir la normalització lingüística del català. Així, d'acord amb l'article 35.2 de l'Estatut, que regula el sistema educatiu de Catalunya, garanteix a tota la població escolar, sigui quina sigui la seva llengua habitual en iniciar l'ensenyament, el compliment del deure i l'exercici del dret de conèixer amb suficiència oral i escrita el català i el castellà. Aquesta llei vol reforçar la importància del català i el seu aprenentatge en tant que llengua pròpia de Catalunya i factor d'inclusió social, i vol ser una aposta per la potenciació del plurilingüisme a les escoles assegurant un bon nivell d'aprenentatge d'una tercera llengua, d'acord amb el que estableix l'article 44.2 de l'Estatut.

La llengua catalana ha d'ésser normalment el vehicle d'expressió en les activitats de projecció externa, tant per la prestació dels serveis contractats pel Departament com en la documentació acadèmica que hagi de tenir efectes administratius. La documentació que hagi de tenir efectes a l'àmbit d'administració de l'Estat o en una comunitat autònoma de fora del domini lingüístic català ha de ser bilingüe, en català i castellà.

La finalitat de l'ensenyament de les llengües és el progressiu domini d'aquestes, essencial en la vivència de la cultura i l'obertura al món, i un dels factors que contribueix més plenament a la identitat individual, social i personal.

Per tant, els principis generals que regeixen l'ús de les llengües al centre són els següents:

- a) El català és la llengua pròpia del centre i s'utilitzarà normalment com a llengua vehicular de comunicació i d'aprenentatge.
- b) L'aprenentatge del català i del castellà quedaran garantits en els plans d'estudis, de manera que tot l'alumnat, qualsevol que sigui la seva llengua habitual en iniciar l'ensenyament, pugui utilitzar normalment i correctament ambdues llengües al final de l'educació obligatòria.
- c) En acabar l'ensenyament secundari, l'alumnat ha de poder comprendre i produir missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat, en una llengua estrangera, com a mínim (anglès o francès), per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural.
- d) En finalitzar l'etapa, l'alumnat ha de comprendre missatges escrits bàsics i establir relacions entre les llengües romàniques i han de tenir una actitud oberta, respectar les

altres llengües, de les quals poden aprendre i enriquir-se personalment.

Cal tenir en compte la llengua de l'alumnat, en especial la de l'alumnat immigrant en la pràctica educativa, cosa que afavorirà que el català esdevingui la llengua comuna i eina de cohesió social.

Les administracions educatives poden autoritzar que una part de les matèries del currículum s'imparteixen en llengües estrangeres sense que això comporti modificar els aspectes bàsics del currículum.

5.1. Documentació de centre

Els documents bàsics generals del centre (especialment el Projecte Educatiu de Centre) es posicionen clarament a favor de l'ús del català al centre, i no es deixa de banda com un tema propi només del PLC.

El Pla D'acollida de Centre i la relació amb les famílies nouvingudes també contempla els criteris de centre l'ús del català.

El PCC recull el propòsit per focalitzar els aprenentatges a partir de l'anàlisi de la realitat propera, establint un eix vertebrador entre llengua i altres àrees del currículum.

Al projecte curricular es contempla explícitament el treball sobre l'expressió oral en català i es preveuen mesures per facilitar-lo (grups desdoblats, per exemple).

Al Pla d'Acollida es fa constar que a la primera entrevista amb famílies d'alumnat nouvingut que desconeix el català és tan important la comprensió mútua com la visualització d'un respecte i una valoració tant de la llengua de l'escola com de la llengua de les famílies.

S'informa a tot el nou professorat i a totes les famílies noves en el centre dels continguts del PLC.

5.2. Organització de centre

La persona de referència al centre per a les famílies nouvingudes és coherent amb els criteris de centre sobre l'ús del català. I el coordinador lingüístic té competències ben definides.

Més enllà de les avaluacions ordinàries, el centre fa un seguiment del progrés de la llengua d'ús. A inicis de curs es recorda especialment als nous professors el compromís amb el compliment del PLC, amb especial esment en les situacions comunicatives amb alumnes de parla familiar castellana i nouvinguts.

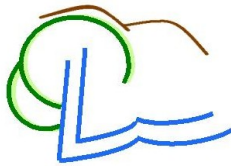
S'aprofita el nivell d'autonomia de centre per establir mesures dins la programació curricular de potenciació de l'ús del català.

5.3. La llengua catalana, llengua vehicular i de docència

La llengua d'aprenentatge és el català, excepte en les matèries de llengua castellana i llengües estrangeres, que s'imparteixen en la llengua corresponent, i en les matèries comentades en l'apartat 1.7. A les classes la comunicació (alumne/professor, professor/alumne, professor/professor i alumne/alumne) és en català.

5.4. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua catalana

Al llarg del curs els alumnes disposen de diferents activitats on es fomenta l'ús de la llengua catalana. Les principals són:

- Diverses activitats per Sant Jordi, amb el concurs de lectura expressiva a l'ESO, la col·laboració amb la Mostra Literària de l'Ajuntament, decoració de l'institut i la ruta de 2n de batxillerat per Barcelona.
- El viatge a l'Alguer a 2n de batxillerat.
- Sortida al Born Centre Cultural i al teatre (segons la cartellera).
- Xerrades de diversos autors de llibres de les lectures obligatòries.
- Les optatives (assignatura quadrimestrals de 2 hores setmanals) de reforç a 1r i 2n d'ESO i de lectura "Viure altres vides" a 3r.

A més a més, es procura fomentar la participació de l'alumnat en activitats ciutadanes i tallers de l'ajuntament, la llengua vehicular dels quals és el català.

5.5. Aprenentatge de la llengua castellana

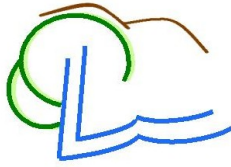
Des d'aquest centre també es procura que l'alumnat assoleixi un bon nivell pel que fa a la llengua castellana. Les principals activitats per fomentar-lo són:

- Les optatives (assignatura quadrimestrals de 2 hores setmanals) de reforç a 1r i 2n d'ESO i de retòrica a 3r.
- La ruta literària de *Don Quijote*.
- Sortida al teatre (segons la cartellera).

5.6. Aprenentatge de llengües estrangeres

Al centre, l'aprenentatge de la primera llengua estrangera, l'anglès, comença el primer curs de l'ESO, continuant amb l'aprenentatge iniciat a l'escola primària. Les hores d'anglès impartides actualment, segons la normativa, són 3 hores setmanals per nivell educatiu d'ESO, dins les quals hi ha desdoblaments o grups flexibles per poder millorar l'atenció a l'alumnat. De 1r a 3r d'ESO els alumnes disposen d'una optativa quadrimestral de 2 hores organitzada pel departament d'anglès per ampliar-ne el contingut. Cal destacar que aquest, amb un acord amb Merit School, és un centre formador d'alumnat per a les proves First Certificate Cambridge.

L'aprenentatge del francès comença el primer curs de l'ESO com a una optativa d'introducció amb duració de 2 hores setmanals el primer quadrimestre. Pel que fa al segon, tercer i quart curs, es realitza una optativa anual de la mateixa durada. El criteri per poder cursar aquesta segona llengua estrangera és la garantia que l'alumne té suficients recursos per dur endavant satisfactòriament la resta del currículum, aleshores adquireixen el compromís de permanència durant aquests tres cursos. El centre assegura una distribució coherent i progressiva del currículum al llarg de l'etapa, amb un tractament cíclic dels conceptes, variant els contextos d'ús d'acord amb l'etapa madurativa i les necessitats de l'alumnat.

5.7. Aprenentatge Integrat de Continguts i Llengua Estrangera

És voluntat del centre fomentar l'ús de l'anglès en algunes matèries i al llarg de tot l'ensenyament secundari per tal que els nostres estudiants esdevinguin competents en el domini d'aquesta llengua. Per tot això aquest curs hem començat a impartir matèries en anglès a 1r i 2n d'ESO. Aquesta iniciativa s'anirà ampliant al llarg dels propers cursos, sempre que sigui possible. Per ara s'imparteixen les matèries següents en anglès per ampliar o reforçar-ne l'aprenentatge:

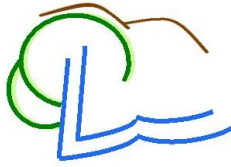
- L'optativa de tecnologia a 1r d'ESO "Mesures i magnituds" (2 hores setmanals).
- L'assignatura de Cultura i valors ètics a 2n d'ESO (1 hora setmanal).
- Alguns continguts de l'assignatura de Religió a 1r i 2n d'ESO. (1 hora setmanal).

5.8. Projectes i programes plurilingües

El centre procura incentivar els projectes on es coordinen diversos departaments. N'és una mostra la participació d'alumnes de 4t d'ESO i batxillerat en la lliga de debat de la xarxa Vives, coordinada pel departament de castellà i català.

L'institut té una tradició llarga d'actuacions per afavorir l'aprenentatge de llengües estrangeres. Les més destacades dels últims anys han estat:

- Durant els últims tres dies lectius de cada trimestre es treballa per projectes en els cursos de 1r i 2n d'ESO, és a dir, es duen a terme treballs transversals amb altres departaments. És d'una gran ajuda per millorar l'aprenentatge de l'idioma col·laborar amb professors d'àrees no lingüístiques per treballar conjuntament documents escrits o audiovisuals en anglès significatius per a aquestes matèries.
- El projecte iniciat en els últims anys "Llegir m'interessa". Aquest consisteix en la selecció per part del professorat de notícies d'actualitat relacionades amb la matèria i de la seva lectura i treball a classe seguint una planificació setmanal assignada. Les notícies escollides són en diverses llengües: català, castellà, anglès i francès. Els seus objectius són: millorar la comprensió lectora; establir un marc en el qual la lectura no sigui vista pels alumnes com una càrrega, sinó com una oportunitat de coneixement del món actual; proporcionar una eina que faci que el que es llegeixi sigui també comentat a casa, o relacionat amb l'actualitat i incentivar la lectura entre l'alumnat.
- S'han fet regularment viatges a l'estranger (Òxford i França) amb la finalitat de practicar el domini adquirit de llengües estrangeres.
- L'anglès és una llengua del tot necessària en l'ús de la xarxa i, al mateix temps, les TIC són una eina molt potent per a l'aprenentatge lingüístic. En el nostre centre les TIC tenen cada vegada més rellevància en la metodologia didàctica.

5.9. Aprenentatge de la llengua en totes les àrees del currículum

El claustre és conscient que l'aprenentatge de la llengua no únicament és responsabilitat de les àrees lingüístiques i actua en conseqüència.

Per tal de donar el suport necessari a l'alumnat que ho requereixi, es fan els canvis metodològics necessaris per assolir el nivell d'expressió i de comprensió verbals. Amb aquest objectiu s'estimula a les classes, l'expressió oral en català.

5.10. Usos lingüístics interns i externs

Pel que fa a la comunicació interna i externa del centre, predomina l'ús del català, ja que:

- S'utilitza el català en tots els moments de comunicació, siguin formals o informals.
- Els equips docents tenen a la seva disposició i utilitzen informació sobre les diverses llengües familiars presents a l'aula (plurilingüisme) i utilitzen la interdependència lingüística i les competències comunes per millorar l'aprenentatge del català.
- El català és la llengua d'ús a les activitats no acadèmiques següents: activitats extraescolars; cantina; transport.
- La comunicació del professorat amb l'alumnat nouvingut (especialment amb el castellanoparlant) té en compte la normativa vigent sobre ús del català.
- El personal no docent del centre està informat del contingut de PLC.
- El català és la llengua d'ús a les reunions: d'equip docent, de coordinació, de claustre...
- La relació amb les famílies no catalanoparlants —comunicació escrita, entrevistes personals i reunions de grup— és preferentment en català.
- Es prioritzen els suports multimèdia en català, encara que es preveuen estratègies per al tractament didàctic dels recursos en llengües que no siguin la catalana.
- Els rètols i l'ambientació del centre són majoritàriament en català
- Pel que fa a la projecció del centre, el català és la llengua habitual de les publicacions periòdiques (revista, pàgina web) del centre. També de la pàgina web, el Moodle, l'educació i el Twitter.